

شورای عالی رفاه در ساحت نوین

یکی از وعده‌های وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جلسه رای اعتماد و از جمله برنامه‌های پیشنهادی او برای تصدی این مسئولیت، احیای شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی و برگزاری مستمر جلسات آن بود، امری که محقق شد و حسب اعلام وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دبیر شورای عالی مزبور، مقرر است این جلسات ماهانه تشکیل شود که باید تحقق این مهم را در روزهای پایانی سال جاری به فال نیک گرفت.

طبق قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی و براساس تجارب علمی و عملی موفق دنیا در حوزه سیاست‌های رفاهی، می‌توان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را «مدعی‌العموم» حقوق اجتماعی مردم دانست که باید از یک‌سو به رصد، پایش و پیمایش شاخص‌های رفاه و تامین اجتماعی مبادرت کند و از سوی دیگر، بر اثرسنجی سایر سیاست‌ها، تصمیم‌ها و اقدامات مراجع تصمیم‌گیری، تقنینی و مقرراتی کشور بر کیفیت زندگی آحاد مردم به‌طور اعم و اقشار و گروه‌های هدف به‌طور اخص بپردازد و تاثیر و تاثرات این اقدامات و تصمیم‌ها را بر معیشت ... ارزیابی کند و بسته‌های سیاستی «صیانت اجتماعی»، «مساعدت اجتماعی» و «بیمه‌های اجتماعی» را برای ترمیم و جبران تبعات و اثرات نامساعد این پدیده‌ها بر کیفیت زندگی مردم به‌ویژه اقشار و گروه‌های هدف تدوین و مورد اجرا بگذارد.
پرواضح است که این کارکرد و عملکرد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به‌عنوان سخنگوی «وجه اجتماعی» حاکمیت و دولت در شرایط مواجهه با بحران و جنگ اقتصادی، تحریم‌ها و... از اهمیت و ضرورت بسیاری برخوردار است و حُسن توجه وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به این نکته را می‌توان از دستورکار جلسه اخیر شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی دریافت.
۱- بررسی ارزیابی سیاست‌های تامین و توزیع کالا با ارز ترجیحی ۲- بررسی ضوابط سرمایه‌گذاری صندوق های بازنشتیگی، موضوع بند(ه) ماده (۱۵) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی ۳- گزارش روند اجرای قانون حمایت از حقوق معلولان ۴- اجرای ماده ۸ آیین‌نامه صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در ارتباط با اعطای یارانه بیمه‌ای به بیمه‌شدگان مناطق مبتلا به خشکسالی و... به بیان دیگر و همان‌طور که در صدر ماده یک قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی، هدف از شکل‌گیری نظام مزبور و باالمال شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی و وزارتخانه ذی‌ربط «ایجاد انسجام کلان سیاست‌های رفاهی به منظور توسعه عدالت اجتماعی و حمایت از همه افراد کشور در برابر رویدادهای اجتماعی، اقتصادی، طبیعی و بیامدهای آن» است، بر همین اساس وزرات تعاون، کار و رفاه اجتماعی باید هم در مرحله «پیشابحران» و هم «بحران» و هم «پسابحران» ایفای نقش کرده و اگر به هر تقدیر صیانت و پیشگیری پاسخ نداد نسبت به حمایت و مساعدت افراد آسیب‌دیده و در معرض خطر اقدام و پس از بحران نیز بسته‌های ترمیمی و جبرانی متناسب را طراحی و اجرا کند.
همان‌طور که مشاهده می‌شود برخی از این دستورکارها نظیر ضوابط سرمایه‌گذاری صندوق ها، اعطای یارانه به بیمه‌شدگان مناطق دچار خشکسالی و... از جمله مواردی هستند که سال‌ها مغفول افتاده بود که خوشبختانه در این دوره از تجدید حیات شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی به آن‌ها توجه شده است. اگر کشور در معرض جنگ اقتصادی است و باید به «مقاوم‌سازی اقتصادی» (اقتصاد مقاومتی) بپردازد، مقدمه تحقق این امر «مقاوم‌سازی اجتماعی» است تا از این رهگذر بتوان مردم به‌خصوص افراد و خانواده‌های آسیب‌دیده، آسیب‌پذیر و در معرض آسیب را در یک‌تور و چتر ایمنی رفاه و تامین اجتماعی قرار داد. امری که شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی در ساحت نوین خود ستاد فرماندهی آن محسوب می‌شود.

مشاور وزیر و مسئول هماهنگی دبیرخانه شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی

انتشار اوراق مشارکت برای تسویه بدهی‌های تامین اجتماعی

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از موافقت سازمان برنامه و بودجه با انتشار اوراق مشارکت برای تسویه مطالبات داروخانه‌ها و مراکز درمانی خصوصی و دانشگاهی از سازمان تامین اجتماعی خبر داد. محمد شریعتمداری ارزش این اوراق را پنج هزار میلیارد تومان اعلام کرده و گفته این اوراق با پشتیبانی دولت منتشر می‌شود و بدهی‌های تا قبل از پایان سال را در بر می‌گیرد. در سال‌های بعد از اجرای طرح تحول سلامت بدهی‌های سازمان تامین اجتماعی به داروخانه‌ها و مراکز درمانی به معضلی بزرگ تبدیل شده است.

۸۰ | کتینه نو

خبرها ونظرهای تامین اجتماعی

روزنه‌های امید در بودجه ۹۸

«آتی‌ه‌نو» بندها و تبصره‌های مرتبط با سازمان تامین اجتماعی در لایحه بودجه سال آینده کشور را بررسی کرده‌است

طرح‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های دانش‌بنیان از فاینانس تا سقف ۳۰ میلیارد دلار را به تصویب رساندند. براساس این تبصره، در مواردی که استفاده از تسهیلات مالی خارجی با مجوز قانونی و تضمین دولت مبنی بر بازپرداخت اصل و هزینه‌های تسهیلات مالی اخذ شده باشد، نهادهای عمومی غیردولتی از جمله سازمان تامین اجتماعی می‌توانند با سپردن تضمین لازم را از تسهیلات یاد شده استفاده کنند. در جزء یک تبصره ۴ نیز نهادهای عمومی غیردولتی مجاز شدند از تسهیلات بانک‌ها در طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز استفاده کنند که تامین اجتماعی را نیز در بر می‌گیرد. به این صورت که «سرمايه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت مبادین مشترک و جمع‌آوری گازهای همراه در راستای افزایش ضريب بازيفت مخازن و احیای چاه‌های قدیمی دارای ذخایر نفتی درجا بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی» از تسهیلاتی بهره‌مند شوند.
ملکونفدربه تبصره ۵ لایحه بودجه هم اشاره می‌کند و می‌گوید: «در این تبصره نحوه تسویه حساب بدهی‌های دولت مشخص شد و نمایندگان با بخش هزینه‌ای بند «و» این تبصره موافقت کردند. براساس جزء یک و دو این بند، دولت می‌تواند بدهی خود به نهادهای عمومی غیردولتی را با مطالبات بانک‌ها از آن‌ها تها‌ت‌ر کند. حداقل تها‌ت‌ر بدهی از طریق اسناد (اوراق) تسویه خصوصی و تعاونی، ۵۰ درصد مبلغ مانده

یاد شده است و باقی مانده سال ۹۷، برای تها‌ت‌ر بدهی نهادهای عمومی غیردولتی، بانک‌ها و شرکت‌های دولتی تابعه وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، نیرو و جهاد کشاورزی (صرفاً بابت یارانه قیمت‌های تکلیفی) و شرکت ملی نفت ایران با اولویت مطالبات حسابرسی‌شده و قطعی سازمان تامین اجتماعی به مصرف می‌رسد.

حساب درمان در تامین اجتماعی می‌ماند

امام‌هه‌ترین تصمیمی که بسیاری منتظر بودند مجلس شورای اسلامی نظر خود را درباره آن اعلام کند، تکلیف حساب درمان کارگران بود که به گفته مشاور ارشد مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی به خیر گذشته است. ملکونفدرد با اشاره به تکلیف سازمان تامین اجتماعی در قانون بودجه سال ۹۷، درباره واریز منابع درمانی ماخذ حق بیمه‌های بیمه‌شدگان به

پیشنهادهایی برای حذف کلی و جزئی این دوتبصره، هیچ‌کدام به تصویب نرسیدند.
در بند ۵ الحاقی به تبصره یک چنین آمده است: «به دولت اجازه داده می‌شود پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی تا مبلغ ۴۰ هزار میلیارد تومان از خالص بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی، حقوقی، تعاونی و خصوصی که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۹۷ ایجاد شده، همچنین اجرای تکالیف این قانون را از محل تحویل نفت خام به این اشخاص براساس قیمت بورس انرژی یا قیمت منطقه‌ای تسویه کند.»
ملکونفدرد حکم بند ۲ الحاقی به تبصره ۲ را نیز به این شرح بیان می‌کند: «در اجرای ماده ۱۲ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی،

اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۹۵/۱۲/۱۴ و با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی، دولت مکلف است برای رد بدهی خود به سازمان تامین اجتماعی و صندوق بازنشستگی کشوری، لشکری و صندوق بازنشستگی فولاد پس از اقدام لازم در اجرای جزء (۱-۲) بند (و) تبصره (۵) این قانون، نسبت به تادیه بدهی‌ها در سقف پانصد هزار میلیارد ریال با احتساب عملکرد جزء مذکور، با رعایت قوانین و مقررات مربوطه از طریق روش‌های مختلف از جمله روش‌های زیر اقدام کند:
۱- ارائه حق امتیاز و حقوق مالکانه...
۲- تامین خوراک و انرژی با قیمت ترجیحی...
۳- واگذاری پروژه‌ها و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مهم در دست اجرای کشور...
۴- واگذاری خانه‌های سازمانی دولتی....

با این همه واگذاری فروش نفت به سازمان تامین اجتماعی با انتقادهایی هم روبه‌رو شده است. فعالان کارگری و برخی کارشناسان می‌گویند در شرایط کنونی که تامین اجتماعی نیاز برم به نقدینگی برای عمل به تعهدات رزفازفون خود دارد، بندهای الحاقی ضمانات اجرای چندان محکمی نخواهند داشت و معلوم نیست زمانی که خریدار چندان برای نفت تولیدی در بورس نفت پیدا نمی‌شود و تحریم‌ها نیز صادرات نفتی کشور را به پایین‌ترین میزان ممکن در سه سال اخیر رسانده، تامین اجتماعی چطور می‌تواند از این حکم جدید بهره‌مندظر خود را ببرد.

فاینانس برای طرح‌های توسعه بالادستی
در تبصره ۳ لایحه بودجه، نمایندگان امکان استفاده از

یکشنبه ● ۲۶ اسفند ۱۳۹۷ ● شماره صد و نود و چهار

A T I Y E H N O

حساب خزانه می‌گوید: «دولت در لایحه بودجه سال آینده، تصمیم خود را عوض کرد و نمایندگان مجلس نیز با این تغییر همراهی کردند. در زمان رسیدگی به این بند، نماینده وزارت بهداشت و برخی نمایندگان مجلس مخالف این بند بودند، اما در نهایت از طرح این پیشنهادها منصرف شده‌اند.»
براساس بند «و» تبصره ۷ لایحه، سازمان تامین اجتماعی مکلف است تمامی سهم درمان از مجموع مأخذ کسر حق بیمه موضوع مواد ۲۸ و ۲۹ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۶/۴/۳ و سایر منابع مربوط را در حساب جداگانه‌ای نزد این سازمان با عنوان بیمه درمان تامین اجتماعی متمرکز و طبق قانون تامین اجتماعی این منابع را هزینه کند.

تامین منابع بیمه‌شدگان خاص

در تبصره ۱۴ که موضوع آن، اجرای قانون هدفمندی یارانه‌هاست، علاوه بر ۴۱ هزار میلیارد تومانی که به یارانه‌های نقدی اختصاص یافته با ۸۴۰۰ میلیارد تومانی که باید صرف کاهش فقر مطلق در میان مددجویان بهزیستی و کمیته امداد و بیمه زنان سرپرست خانوار شود، آن گونه که ملکونفدرد نقل می‌کند، سازمان تامین اجتماعی پیشنهاد داد ردیف بودجه‌ای هم برای بیمه اقشار خاص از جمله رانندگان حمل‌ونقل درون‌شهری و برون‌شهری اختصاص داده شود که پذیرفته شد. براساس این پیشنهاد که به تصویب کمیسیون تلفیق و صحن علنی نیز رسیده، ۲۱۰۰ میلیارد تومان اعتبار به منظور پرداخت حق بیمه سهم دولت به اقشار خاص از جمله رانندگان حمل‌ونقل درون و برون‌شهری، تامین ۲۰ درصد کمک به رزمندگان معسر و کسری هزینه درمان تکمیلی جانبازان و ایثارگران، پوشش بیمه اقشار خاص (قالی‌بافان و زنان سرپرست خانوار)، اجرای قانون جامع حمایت از معلولان و... مهیا خواهد شد.

حذف بند یکسان‌سازی تعرفه‌های درمان

از دیگر مواردی که به باور مشاور بیمه‌ای ارشد سازمان تامین اجتماعی تصویب آن می‌توانست به منافع بیمه‌شدگان آسیب برساند، تبصره ۱۷ لایحه بودجه بود که در آن به رعایت عدالت در نظام سلامت و پایداری منابع اشاره شده است. ملکونفدرد تبیین بندهای این تبصره می‌گوید: «در بند «و» تبصره ۱۷، موضوع یکسان‌سازی تعرفه‌های درمانی در مراکز دولتی، عمومی و خصوصی مطرح شده بود و قرار بر این بود که سازمان‌ها و ارگان‌های غیردولتی که به هر نحوی از منابع عمومی استفاده می‌کنند، از تعرفه‌های دولتی تبعیت کنند و سایر بخش‌ها از جمله تامین اجتماعی، شهرداری و نیروهای مسلح نیز در عرضه خدمات خود به بیمه‌شدگان‌شان، تعرفه دولتی را ملاک قرار دهند.» او اضافه می‌کند: «سازمان تامین اجتماعی و دولت مخالفان و موافقان این بند بودند که در نهایت نیز با رازینی‌هایی که با نمایندگان عضو کمیسیون تلفیق صورت گرفت و مخالفت این کمیسیون، نمایندگان در صحن نیز رای به حذف بند یکسان‌سازی تعرفه‌ها دادند. علاوه بر این در کمیسیون تلفیق، موضوع تغییر نرخ پایه ارزی دارویی نیز مطرح شد که با مخالفت سازمان تامین اجتماعی روبه‌رو شد. استدلال سازمان تامین اجتماعی این بود که تغییر پایه دارویی کشور، اثرات مستقیمی در هزینه‌های دارویی، تجهیزات پزشکی و نحوه اخذ رانشیز این نهاد می‌گذارد و با منافع و مصالح بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران هم‌خوانی ندارد که سرانجام با رای دوم نمایندگان، موضوع از دستور بررسی خارج شد.»
گرچه در لایحه نهایی که به شورای نگهبان رفته، موارد دیگری نظیر اجباری بودن صدور دفترچه‌های الکترونیکی و استقرار پایگاه اطلاعات برخط بیمه‌شدگان درمان کشور و مدیریت مصارف تمامی شرکت‌ها و صندوق‌های بیمه پایه و تکمیلی درمان اعم از دولتی و غیردولتی نیز آمده، تا رسیدن به پایان فصل بودجه‌ای کشور، زمان زیادی باقی نمانده است. گرچه لایحه یازدهم اسفند به شورای نگهبان رفته و طبق قانون حداکثر در ۲۰ روز باید تکلیف آن روشن‌شود، باید دید نظر این شور ا درباره بندها و تبصره‌های مرتبط با سازمان تامین اجتماعی به‌خصوص احکامی که درباره تسویه مطالبات این سازمان با تها‌ت‌ر بدهی‌ها در لایحه آمده، چیست. بالطبع برای تحلیل و ارزیابی عملی ظرفیت‌های اجرایی بودجه در حوزه‌های چندانگانه از جمله در عرصه تامین اجتماعی و منافع بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران آن باید منتظر فرارسیدن سال ۹۸ و تبدیل لایحه بودجه به قانون بودجه بود.